

GENTSE MEMORIEDAGEN: 27-28-29 AUGUSTUS

27 Augustus 1487

Gerard Horenbaut wordt opgenomen in de Schildersnering.

Deze schilder en miniaturist werd in Gent geboren, waarschijnlijk kort vóór 1465.

Hij trouwde met Margaretha de Vander. Hij had 3 zonen en 2 dochters, waaronder Lucas I en de miniaturiste Suzanne.

Op 1 April 1515 werd hij hofschilder van Margareta van Oostenrijk.

Rond 1522 (volgens Chabot na 1524) ging hij zich in Engeland vestigen met zijn vrouw, zijn zoon Lucas I en zijn dochter Suzanne. Hij werd er hofschilder van Hendrik VIII.

Hij keerde naar Vlaanderen terug, waarschijnlijk rond 1531.

Het portret van Lieven Van Pottelsberghe en Livina van Steelant wordt aan hem toegeschreven. Hij maakte ook het portret van Lieven Hugenois.

Ook wordt de hypothese vooruitgeschoven dat hij de auteur zou zijn van het Panoramisch zicht van Gent van 1534. (Anderen achten het waarschijnlijker dat het zijn zoon Elooï zou zijn.)

Miniaturen van hem zijn te zien in het Sforza-getijdenboek en in het Brevarium Grimini.

Dürer was geïnteresseerd in een van zijn dochters, maar Papa zag dat niet zitten en huwde haar uit aan een Engelsman toen hij in Londen woonde.

Hij stierf in Gent rond 1541.

27 Augustus 1545

Geboorte van Alexander Farnèse, Hertog van Parma.

Deze zoon van Margareta van Parma was Gouverneur der Nederlanden van 1578 tot 1592.

Als goede diplomaat en uitstekende veldheer wist hij een groot deel van de opstandige Nederlanden terug onder het Spaans gezag te brengen.

Hij nam het Calvinistisch Gent in op 17 September 1584.

Hij stierf op 3 December 1592 in de Abdij van St-Vaast te Arras.

27 Augustus 1793

Den heer PRIMUS Joannes Baptista Hellebaut vereerde met syne tegenwoordigheyd het Specktakel op den Theater van het Gilden van S. Sebastiaan tot Gend, alwaer het Rotterdamsche Acteurs en Actriecees hebben vertoond "Menschenhaat en Berouw", Toneel-Spel in vyf bedryven, door den beroemden Auteur den Heer A. von Kotzebue; het is geëxecuteerd geweest met eene uytmuntende kracht, waer door de Spectateurs hebben toegebracht de grootste applaudissemerten of toejuychingen tot eere van de Acteurs en Actrices van dit Spectakel; by het openen van het Toneel heeft eenen der Hollandsche acteurs uytgesproken, ter eere van den heer PRIMUS, een Dank-Vaers, het welke van de Aenschouwers is geapplaudisseert geweest.

27 Augustus 1809

Geboorte van Philip Blommaert.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2006 - N° 4 - pp. 259-260.

27 Augustus 1849

Inhuldiging van het Praalgraf van Karel-Lodewijck Ledeganck op het Campo Santo.

Dit gebeurde ter gelegenheid van het Eerste Nederlandse Congres in Gent. Er waren toespraken van o.m. Frans Rens, Snellaert, Prudens Van Duyse en Hippoliet Van Peene.

De dichter van "De Drie Zustersteden" werd in Eeklo geboren op 9 November 1805 als zoon van een onderwijzer die het zich niet kon veroorloven zijn 7 kinderen te laten studeren. Karel wordt aanvankelijk spoeler in een weverij, maar bekomt dan een betrekking op het Stadhuis van Eeklo.

's Avonds verzorgt hij de boekhouding van een klein bedrijf en studeert hij verder. Tenslotten komt hij naar onze Universiteit waar hij in 1835 zijn diploma behaalt van Dr. in de Rechten. In hetzelfde jaar wordt hij Vrederechter in Kaprijke. Hij zal er trouwen met de dochter van de burgemeester. Hij wordt vervolgens Vrederechter in Zomergem waar hij blijk zal geven van zijn muzikale talenten door er dirigent te zijn van het muziekkorps en er zelf op te treden als fluitist.

In 1842 wordt hij Provinciaal Inspecteur van het Lager Onderwijs en hij komt in Gent wonen.

Karel Lodewijk Ledeganck (1805-1847)

Verkozen tot Provincieraadslid in 1841 zal hij als eerste in deze Raad, na 1830, er het woord voeren in het Nederlands.

Samen met Willems en Snellaert wordt hij een der leidende figuren van de Vlaamse Beweging.

Hij is trouwens de medestichter van de “Maetschappij van Vlaemsche Letteroefening” die beter bekend is onder de naam van haar kenspreuk “De Tael is gansch het Volk”.

Het is eveneens in 1841 dat zijn Vlaamse vertaling verschijnt van het Burgerlijk Wetboek.

Hij woonde in de Capucijnenstraat die in 1942 herdoopt werd in Sint-

Kristoffelstraat. Het is dààr dat hij zal sterven. In het overlijdensregister van de St-Annakerk kan men lezen: “Capucijnenstraat 1: overleden de 19 maerte 1847 Karolus Ludocicus Ledeganck, oud 41 jaeren 4 maenden”.

Aan de gevel van zijn sterfhuis bevindt zich een arduinen gedenksteen met het volgend opschrift: “Hier dichtte Ledeganck zijne Drie Zustersteden - April Mei Juni 1846.

27 Austustus 1861

Geboorte van Aloïs De Beule.

Deze, een van onze knapste beeldhouwers, wordt algemeen beschouwd als een Gents figuur, zij het dan ook dat hij geboren werd in Zele. Maar hij bracht wel het grootste deel van zijn leven door in onze stad.

Als kind nog werkte hij als gastje bij zijn vader die een schoenlapper was. Maar in plaats van schoenen te lappen, sneed hij beeldjes uit hout met een schoenmakersmes.

Probeer maar eens schoenen te lappen als beeldhouwen u in het bloed zit.

Hij kwam dus terecht in Gent waar hij een tijdje zal werken in het atelier van Mathias Zens. Hij volgde terwijl gedurende een 3-tal weken lessen aan de Academie, maar voor de een of andere reden schijnt dit een “faux-départ” te zijn, want hij schakelt over naar St-Lucas waar hij 5 van de 8 studiejaren overschrikkelt. Hij behaalt er de Eerste Prijs in de laatste 3 studiejaren en eindigt met het weggapen van “De Grote Prijs van St-Lucas”.

Hij installeert zich als zelfstandig beeldhouwer in een oude schuur in Gent. Aanvankelijk verkoopt hij niet veel; de echte start begint met een belangrijke opdracht voor de St-Jacobskerk. Hij verhuist bijgevolg naar een beter atelier op de Nederpolder.

In zijn atelier waar hij leerlingen aanvaardt, geldt vakmanschap als de gulden regel, De Beule is immers nog een beeldhouwer van de oude stempel.

Wanneer men kennis neemt van de namen van enkele van zijn leerlingen moet zijn onderwijs nog zo slecht niet geweest zijn, luister maar: Geo Verbanck, Leon Sarteel, Oscar Sinia.

Op vele plaatsen kunnen wij nog werken bewonderen van Aloïs De Beule. Wij doen er een kleine greep uit: het beeld van Prudens van Duyse dat zich bevindt in de Vlaamse Academie, borstbeelden van Hendrik Conscience en Mgr. Stillemans, het wit-marmeren Maria-beeld in de dwarsbeuk van de St-Baafskathedraal, het Boerenkrijkmomument in Overmere; in samenwerking met Domien Ingels: het Ros Beyaard (Ingels het ros, De Beule de personages); beelden in de nissen van het stadhuis van Gent en Dendermonde, een reeks

beelden op de Grote Post, kant Koornmarkt. Verder nog: kruiswegen in de St-Jacobs- en St-Baafskerk en in het Benedictijnenklooster in Ramsgate. ook nog - in samenwerking met Soudeyns - de 4 torenwachters die in 1912 op ons Belfort geplaatst werden.

Kort vóór 1914 ontwierp hij zijn eigen woning in renaissancestijl op de Nieuwbrugkaai.

Een pareltje van een huis! Onze moderne beleidsvoerders vonden dat maar niets en lieten toe dat het afgebroken werd om de plaats te ruimen voor een lamentele, banale bouw die in bepaalde kringen bestempeld wordt als “waardevolle hedendaagse achitectuur.”

Aloïs De Beule stierf te Gent op 15 December 1935.

27 Augustus 1899

Inhuldiging voor de Vlaamse Theater van het monument aan Jan Frans Willems.

27 Augustus 1934

Dood van Ernest Verschaffel.

Een naam die u waarschijnlijk niets zegt. Hij was een van die destijds talrijke Gentse volkstypes, een ras dat nu volledig uitgestorven schijnt te zijn.

In het Gent van toen was er niemand die Ernest Verschaffel, Ernest of Verschaffel noemde, maar wel “Vieze Krewije”.

Hij oefende het beroep uit van behanger, of, zoals men in Gent zegt: “bie-jan-ger” of “tappesier”. Vanwaar die zonderlinge bijnaam?

Wel telkens als hem door zijn patroon een werkje opgelegd werd dat hij niet graag deed, zei hij: “Jao-maor, da dè e vieze krewije, zulle.” Vandaar dat iedereen hem zo noemde, of meestal kortweg “de Vieze”.

Was zijn beroep behanger, zijn ware roeping was goochelaar. Dat zat hem reeds vroeg in het bloed en volgens zijn beweringen kon hij reeds in de wieg zijn papfles in evenwicht houden op een van zijn vingertjes, maar wij verplichten niemand alles te geloven wat de “Vieze” vertelde, want hij was gekend voor zijn sterke verhalen.

Op het werk kon hij iedereen amuseren met zijn goocheltoeren: een hamer op mysterieuze wijze laten verdwijnen, trektangen en scharen te voorschijn toveren op de meest onverwachte plaatsen, enz.

Op een goede dag moest hij bij een rijke burger “tapis-plein” gaan leggen. Hij

was weer toeren aan het uitsteken en was op zijn handen gaan staan, en ‘t wil toch wel lukken zeker, juist op dat ogenblik komt de heer des huizes binnen die wel een beetje geërgerd was door de manier waarop het werk hier uitgevoerd werd, maar de “Vieze” legde hem onmiddellijk en op de meest overtuigende wijze uit dat het slechts vanuit deze positie was dat men kon nagaan of de naden goed aaneen pasten. Het resultaat was dat de “Vieze” een flinke fooi kreeg voor deze ver doorgedreven vorm van beroepsijver.

Het stond in de sterren geschreven dat de “Vieze” met zijn talent geen behanger zou blijven. Hij werd geëngageerd door een circus waarin Ernest optrad als een beroemde “schamateur”. Hij reisde aldus verschillende malen de wereld rond en trad op voor koningen en voor keizers.

Op een goede dag kwam het circus waarin Ernest optrad naar Gent. Op de affiches stond er met grote letters gedrukt: “Ernesto Méphisto, jongleur-équilibriste di primo cartello.”

Dit nieuws verspreidde zich als een lopend vuurtje onder zijn vrienden en kennissen. Ze wilden allemaal aanwezig zijn op die vertoning en op een avond zat de galerij (inkom: een half frankske) vol geladen met oude bekenden. Na iedere toer die Ernesto, vermomd als Méphisto, uitvoerde applaudisseerden zij om de zaal af te breken en riepen zij in koor: “Vieze!”, waarop hij telkens - weinig op zijn Italiaans - repliqueerde: “Krewije”.

Tenslotte kwam hij toch terug naar zijn goed oud Gent en opende een café op de St-Pietersnieuwstraat die de naam meekreeg van... “Méphisto”.

28 Augustus 1539

Terechtstelling op het Veerleplein van Lieven Pyn.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2006 - N° 5 - pp. 332-333

28 Augustus 1556

Keizer Karel tekent zijn troonsafstand in het Hof Van Wackene.

28 Augustus 1614

Albrecht en Isabella komen te Gent en verblijven in het Prinsenhof. Albrecht neemt de gelegenheid te baat om de graafwerken van de Brugsche Vaart in ogenschouw te nemen.

28 Augustus 1673

Dood te Madrid van Eugène d'Allamont.

Hij was de 9e bisschop van Gent van 1666 tot 1673.

Geboren te Montmedy in 1627 werd hij priester gewijd op 20 September 1654.

Benoemd tot Bisschop van Gent op 7 Juni 1666 deed hij hier zijn Blijde Intrede op 28 oktober van hetzelfde jaar.

Enkele dagen voor zijn dood had hij de wens ugedrukt begraven te worden in de St-Andreaskerk te Madrid, doch hij vroeg meteen dat zijn hart zou bijgezet worden in een mausoleum in St-Baafs dat hij gedurende zijn leven had laten bouwen.

Hij schonk zijn bibliotheek aan het Jezuïetenklooster te Gent.

28 Augustus 1836

Dood van Jacob Hyttens-Kerremans.

Deze industrieel, geboren rond 1779, stichtte in 1821 de ijzergieterij en het constructiebedrijf "PHENIX".

Toen in 1833 de Nijverheidsschool gereorganiseerd werd bleef de directie in handen van de curatoren van de Universiteit, maar er werden 2 industriëlen aan toegevoegd: Huyttens-Kerremans en de Smet de Naeyer.

28 Augustus 1837

Victor Hugo brengt een bezoek aan Gent, o.a. aan de St-Baafsabdij.

28 Augustus 1884

Verschijning van het eerste nummer van dagblad "VOORUIT".

Oorspronkelijk was er gepland het blad 3 maanden te laten verschijnen, het was immers bestemd als aanloop naar de volgende verkiezingen. Maar het succes was zo groot dat op 3 November besloten werd het blad definitief te laten bestaan.

Het werd aanvankelijk gedrukt op een oude handpers bij de Weduwe Hage in de St-Lievensstraat, maar later verhuisde men naar het Garenplaatske.

In de beginperiode zat men aan een oplage van 2340 exemplaren. Rond 1890

was dat opgelopen tot 10.000 om rond 1900 een aantal te bereiken van 20.000. In 1886 werd de nevenmaatschappij S.M. De Volksdrukkerij opgericht. In 1908 verhuisde men naar de Hoogpoort in het huis “De Samson”. Er werd toen voor de krant een afzonderlijke uitgevermaatschappij gesticht “Het Licht”.

In 1923 werd er verhuisd naar de Lieven De Winnestraat.

In 1925 was de oplage gestegen tot 35.000 exemplaren.

In 1931 werden de nieuwe gebouwen in de St-Pietersnieuwstraat in gebruik genomen.

Het definitief einde kwam er op 30 September 1989.

28 Augustus 1888

Ontvangst te Gent van Polydoor De Keyser, Lord Mayor van Londen.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 1981 - N° 1 - pp. 28-43.

29 Augustus 1567

Verontwaardigd door het optreden van Alva, vraagt Magareta van Parma haar terugroeping.

29 Augustus 1579

Verbannen, vertrekt Hembyze naar Duitsland.

29 Augustus 1584

Dood te Parijs van Lucas de Heere.

Deze schilder, of moeten wij zeggen “letterkundige”, want hij maakte naam in beide disciplines werd te Gent geboren in 1534.

Zijn vader was de schilder-beeldhouwer Jan Mynheere en zijn moeder niemand minder dan de befaamde miniaturiste Anna de Smytere.

Hij kreeg zijn eerste onderricht van zijn ouders en ging daarna in de leer bij Frans Floris in Antwerpen.

In 1559 werd het 23e Kapittel van het Gulden Vlies door Filips II gehouden in de St-Baafskathedraal. In het vooruitzicht daarvan lieten de kanunniken de

kerk opknappen. Jan Mynheere kreeg de opdracht in ijlt tempo een nieuw oksaal te beeldhouwen. Zijn zoon Lucas versierde het met schilderijen. Hij werkte ook mee aan de vervaardiging van de wapenschilden van de Vliesridders die nu nog kunnen bekeken worden in de kathedraal.

Hij was toen 25 jaar oud. Het jaar nadien vinden wij hem terug in Parijs en in Fontainebleau waar hij in dienst van de Koningin van Frankrijk, Catharina van Medicis, patronen ontwerpt voor tapijten.

Dat werk zal hem misschien minder geboeid hebben, want hij komt toch terug naar Gent waar hij een succesvolle schilder wordt.

Er bestaat van hem een panoramisch zicht waarop men voor het eerst de silhouet van de toren van het Belfort kan zien zoals hij was in de 16e eeuw.

Maar hij schilderde niet alleen, hij was ook dichter en rederijker. In 1565 publiceerde hij zijn meest gekend en gewaardeerd dichtwerk “Den Hof en Boomgaard van Poësen”.

In hetzelfde jaar verschijnt van hem een vertaling in verzen van 37 psalmen.

Als hervormingsgezinde krijgt hij hier moeilijkheden en hij wordt verbannen; op 27 November vertrekt hij naar Engeland. Alhoewel hij het er goed heeft en er gewaardeerd wordt, komt hij na de Pacificatie van Gent terug naar zijn geboortestad. Hij werkt hier in dienst van de hervormingsgezinden en hij is een vertrouwensman en ijverige propagandist van Willem van Oranje.

Hij is ook de auteur van het kostuumboek “Théâtre de tous les peuples et nations de la terre avec leurs habits... etc.” Het bestaat uit 98 aquarellen en is sedert 1865 in het bezit van de Universiteitsbibliotheek.

In het Bijlokemuseum hangt van hem “De Schikgodinnen bij de Wieg van Keizer Karel”, maar aangezien het Stadsbestuur besloten heeft dit uniek museum te sluiten kunt gij het niet gaan bekijken.

29 Augustus 1607

Eerste steenlegging van de kerk aan de Postereenepoort van de Abdij van Oost-Eeckloo.

Oost-Eeklo in Gent? Ja, heel wat abdijen hadden vroeger een zogenaamde “refuge” in Gent waar zij een onderkomen vonden in tijden van troebelen. Dit was o.m. het geval voor de abdijen van Eename, Ninove, Deinze, Waarschoot, Sinaai. Na de godsdiensttroebelen zouden vele van deze abdijen en kloosters zich definitief in Gent vestigen, maar hun oorspronkelijke naam bewaren.

Zo ook de vrouwenabdij die rond 1200 opgericht werd in Aelschoot, een afgelegen plaatsje tussen Eeklo en Kaprijke. Ze mocht zich verheugen in de steun van Johanna en Margareta van Constantinopel en ook talrijke latere schenkin-

gen maakten er een bloeiende en rijke abdij van.

Maar dan kwam die verschrikkelijke beeldenstorm waar slechts weinige kloosters aan ontsnapten. Ook Oost-Eeklo moest er aan geloven: de kerk en een deel van het klooster werden grondig verwoest en de zusters uiteengedreven.

Zij hergroepeerden zich na de val van het Calvinistisch Bewind en in 1585 kwamen zij hun intrek nemen in een deel van het gewezen “Mynsheerenhof”, anders gezegd het Hof ter Posteerne aan de Houtleie, een goed dat verschillende graven van Vlaanderen destijds als verblijf verkozen, o.a. Lodewijk van Male. Toen zij het verlieten voor het Prinsenhof werd het verkocht: een deel werd herschapen in een scheepswerf, het overblijvende deel werd gereserveerd voor het toen veel beoefend kaatsspel.

De Zusters Bernardinessen konden de gronden verwerven in 1598 zodat niets een definitieve vestiging aldaar nog in de weg stond. In 1607 begonnen zij met de herbouwing van het gehavende hof en met de bouw van de kerk.

Van al de kloosters in Gent was dit ongetwijfeld het meest aristocratische. De nonnen hielden zich vooral bezig met de opvoeding van de adellijke jeugd. Vele zusters stamden trouwens uit dit milieu. Het was onder Abdis Jeanne de Hertogh, dochter van een Gentse ridder, dat het klooster vorm begon aan te nemen. Een andere zeer actieve abdis was Claire de Houchin. Ook zij was van adellijke afkomst en haar meter was niemand minder dan Aartshertogin Isabella.

Het einde van de abdij kan “klassiek” genoemd worden: afschaffing door de Fransen die de zusters verplichtten de abdij onmiddellijk te verlaten. Een jaar later konden zij hun verbeurd verklaard goed terug inkopen, maar het begin van het einde was ingezet. In 1793 waren er nog 30 nonnen, in 1812 nog maar 13 en in 1823 was dit getal geslonken tot 8. De laatste Bernadinessen vertrokken er in 1832.

De kerk en het klooster op de hoek van de Houtleie en de Bestormstraat kwamen in handen van de Jezuïeten die de gebouwen afstonden aan het St-Lucas-Instituut.

29 Augustus 1781

Een menigte joutw op de Kouter een lid van de St-Jorisgilde uit die op een gaaischieting de oppervogel had afgeschoten. Die vogel was immers voorbehouden aan de Gouverneur die de eer moest hebben hem af te schieten.

29 Augustus 1809

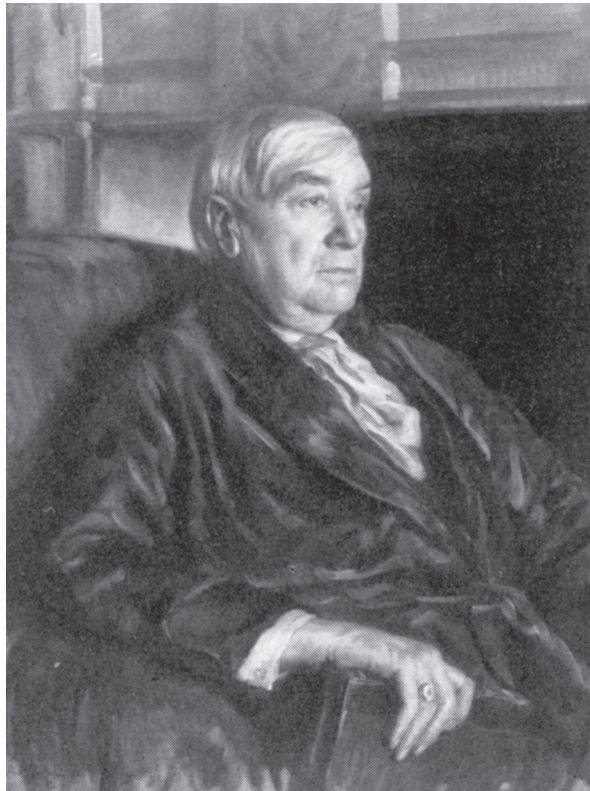
Keizerlijk decreet waarbij Kieckepeost benoemd wordt tot “Adjudicaire du service des enterrements.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2003 - N° 1 -pp. 30-31.

29 Augustus 1862

Geboorte van Maurice Maeterlinck.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2000 - N° 6 - p. 400

Maurice Maeterlinck (1862-1949)

29 Augustus 1957

Dood van de beeldhouwer Jozef Cantré.

Hij werd op 26 December 1890 geboren in de Lange Wijngaardstraat (sedert 1942 Seminariestraat) als zoon van een huisschilder.

Van 1919 tot 1930 woonde hij in Holland, maar ging zich dan vestigen in Astene.

Hij is maker van o.m. het standbeeld van Eedje Anseele en het borstbeeld van Karel Van de Woestijne in het Zuidpark.

Hij stierf in zijn huis op de St-Denijslaan.

Op 8 Oktober 1990 werd een postzegel uitgegeven die aan hem gewijd was.

Hugo Collumbien